

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Videskolan

Planen avser: Grundskola Fritidshem	Videskolan F-6, Norby Norbyvägen 25 752 39 Uppsala Videskolan 6-9, Årsta Sparrisgatan 4 754 46 Uppsala
Ansvarig för planen Verksamhetschef:	Camilla Gunnarsson 018 - 727 84 65, 070 - 824 85 35
Planens giltighetstid:	Antagen: 2016-10-20 Revideras 2017-02-15 efter synpunkter Gäller tills utvärdering 2017- 06-15

1. SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp. Utbildningsförvaltningens vision är Alla elever ska lyckas. Trygghet är ett viktigt begrepp för att detta ska lyckas. På uppdrag av hemskolan erbjuder resursenheterna utbildning för elever i behov av särskilt stöd. Målet för resursenheternas arbete är att ge eleverna grundskoleutbildning enligt gällande läroplan samt stödja eleverna att utvecklas till fungerande samhällsmedborgare. Vi erbjuder:

- Kvalificerat stöd med kompetent och erfaren personal.
- Individuellt anpassad undervisning och lärmiljö.
- Samverkan med olika professioner och specialistkompetenser.

Alla har rätt till en lyckad skolgång!

Videskolans vision:

Skolan rustar eleverna för framtiden, I detta ingår inte bara kunskaper och färdigheter, utan även förståelse för och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier, och kränkningar. Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen, Vi vill att alla elever känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

2. UTVÄRDERING AV ÅTGÄRDER ENLIGT FÖREGÅENDE PLAN

Utvärderingen av hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts är utgångspunkten för den nya planen.

2.1

Föregående periods åtgärder	Målet för åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det/Utvärderas vid läsårsslut eller vid behov på handledning eller i andra forum.
Hög personaltäthet i alla situationer under skoldagen	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	
Individanpassning utifrån individuella behov hos eleverna	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	
Förutsägbarhet, struktur och tydlighet som	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven	

visualiseras	har behov av i skola och på fritids.	
Regelbunden elevcentrerad handledning ledd av psykolog	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	
Lågaffektivt förhållningssätt: individuell anpassning och stressreducerande åtgärder	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	
Livskunskap: två lektioner per vecka för samtliga elever utifrån områdena ”Verktyg i vardagen”, ”Verktyg i lärandet” (endast högstadiet) samt ”Mig själv och andra”	Att varje elev ska ha ökad självkänedom och utvecklas utifrån sina förutsättningar. Att förebygga risken för att kränkningar uppstår..	

2.2 På vilket sätt medverkade barn/elever i arbetet?

Individuell anpassning utifrån elevernas behov utformas i samarbete med elev, föräldrar och personal.

2.3 DEFINITION AV BEGREPP

Diskriminering - när man behandlar människor orättvist.

Med diskriminering menas att enstaka personer eller grupper blir sämre behandlade på grund av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Utbildningsanordnaren får behandla barn/elever/studerande olika när syftet är att främja jämställdhet och lika möjligheter/rättigheter. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande är det enbart utbildningsanordnare och personal som kan utsätta barn/elever/studerande för diskriminering.

Direkt diskriminering: När en elev missgynnas och det har en direkt koppling till de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Är när alla elever behandlas lika utan hänsyn till individuella behov som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling och trakasserier - när man behandlar människor illa.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några inte respekterar människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera tillsammans och riktas mot en person eller en grupp. Mobbning är en form av kränkande behandling. Kränkningarna kan äga rum vid ett enstaka tillfälle eller upprepas flera gånger. Både personal och barn/elever/studerande kan utsätta andra personer för kränkande behandling. En viktig utgångspunkt är att den som uppper att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),

- verbala (t.ex. könskränkande ord),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bild (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms, mms, filmning och chat).

Trakasserier - När man kränker en elevs värdighet och det finns en koppling till diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder etc.

Mobbning – är en form av kränkning där någon eller några upprepade gånger utsätter en person för negativa handlingar (skada eller obehag). Vidare finns en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning. Den som är utsatt har svårt att försvara sig.

Nätmobbing

Nätmobbing eller e-mobbning är som annan mobbning. Exempelvis kränkande tillmälen, spridande av rykten, utfrysning av en person eller elaka brev. Skillnaden mot vanlig mobbning är att det sker med hjälp av Internet eller mobiltelefon. (www.barnochinternet.se)

Enstaka negativ handling

- är att betrakta som en konflikt och skall lösas med vanlig konflikthantering.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande. Skolans personal måste även ibland gå emot föräldrarnas vilja då de önskar anpassningar som inte är möjliga att genomföra på skolan utifrån resurser, lagar och miljö.

3. FRÄMJANDE ARBETE

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Syftet är att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt identifierat problem i verksamheten.

3.1 Skolans insatser

Områden

1. Kränkande behandling
2. Kön

3. Könsoverskridande identitet eller uttryck
4. Etnisk tillhörighet
5. Religion eller annan trosuppfattning
6. Funktionsnedsättning
7. Sexuell läggning
8. Ålder

Insats	Områden som berörs av insatsen (ange nummer enligt ovan)	Ansvarig /person anges	Tidplan	Uppföljning när och hur
Trivselregler upprättas tillsammans med eleverna som definierar hur vi önskar vara mot varandra.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Vid läsårets start	Diskuteras i arbetslagen och vid handledning
Tydlig värdegrund Vi arbetar med Videskolans värdegrund under hela året. Som del i detta planeras och genomförs temadagar med eleverna under höstterminen 2016. ”Allas lika värde” ”Trygghet” ”Respekt” ”Självständighet”	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	HT 2016 och VT 2017	Diskuteras i arbetslagen Utvärderas av elever och lärare i juni 2017
Elevanpassad likabehandlingsplan upprättas och går igenom med elever och vårdnadshavare för att öka elevernas delaktighet och förståelse.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Ledning och Kvalitetsråd	HT 2016	Utvärderas vid utvärdering av Videskolans likabehandlingsplan VT 2017
”Kul på rasten”: planerade rastaktiviteter varje dag inne och ute	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Start VT 2016	Utvärderas vid terminsslut
Kartläggning av otrygga och trygga situationer/miljö i skolan. Individuell kartläggning och anpassning för varje enskild elev.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal med stöd av skolans ledning och psykolog	Löpande vid regelbunden handledning	Löpande vid regelbunden handledning

Hög personaltäthet i alla situationer under skoldagen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	
Individanpassning utifrån individuella behov hos eleverna	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och arbetslagen
Förutsägbarhet, struktur och tydlighet som visualiseras	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och i arbetslagen
Regelbunden elevcentrerad handledning ledd av psykolog	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Psykolog tillsammans med personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Utvärderas vid slutet av varje termin
Lågaffektivt förhållningssätt: individuell anpassning och stressreducerande åtgärder	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och i arbetslagen
Livskunskap: två lektioner per vecka för samtliga elever utifrån områdena ”Verktyg i vardagen”, ”Verktyg i lärandet” och ”Mig själv och andra”	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	All personal tillsammans med ”Livskunskapsgruppen”	Bas som alltid finns på Videskolan	Utvärderas löpande av elever och vid varje termins slut av personal.

4. KARTLÄGGNING

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som identifierats i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen omfattar såväl förekomsten av trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

4.1 Redovisning av hur periodens kartläggning har gått till och hur personalen och barnen/eleverna har medverkat

Föräldraenkät

Elevenkät

Indivuell kartläggning gällande alla elever genomförs vid terminsstart i handledning ledd av psykolog.

Diskussioner vid klassråd, elevråd och matråd.

Mentorssamtal sker med varje elev varje eller varannan vecka.
 Regelbundna samtal med föräldrar och elever där mentor deltar och psykolog leder.
 Arbete med personalen gällande Videskolans värdegrund

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

4.3 Redovisning av kartläggningens resultat och analys

På Videskolan har alla våra elever har en autismdiagnos som medför att det bland annat kan ha svårigheter med social interaktion. De kan ha svårt att läsa av situationer och ibland kan missuppfattningar uppstå utan att det kan förutspås. Det går övervägande pojkar på enheten men vi är noggranna med att sätta ihop elevgrupper som matchar varandra bra. Det kan vara svårt att hitta kamrater i gruppen men personalen finns alltid med som ett språkrör för att hjälpa till i olika situationer.

5 FÖREBYGGANDE ARBETE

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Syftet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De konkreta insatser som planeras utgår från den kartläggning som gjorts.

5.1 Konkreta insatser utifrån årets kartläggning och utvärderingen av föregående plan

Insats	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidplan	Uppföljning när och hur
Hög personaltäthet i alla situationer under skoldagen	Skola och fritids	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	

		fritids.			
Individanpassning utifrån individuella behov hos eleverna	Skola och fritids	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och arbetslagen
Förutsägbarhet, struktur och tydlighet som visualiseras	Skola och fritids	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och i arbetslagen
Regelbunden elevcentrerad handledning ledd av psykolog	Skola och fritids	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	Psykolog tillsammans med personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Utvärderas vid slutet av varje termin
Lågaffektivt förhållningssätt: individuell anpassning och stressreducerande åtgärder	Skola och fritids	Att varje elev ska känna sig trygg och få det stöd som eleven har behov av i skola och på fritids.	All personal	Bas som alltid finns på Videskolan	Löpande vid regelbunden handledning och i arbetslagen
Livskunskap: två lektioner per vecka för samtliga elever utifrån områdena ”Verktyg i vardagen”, ”Verktyg i lärandet” och ”Mig själv och andra”	Skola	Att varje elev ska ha ökad självkänedom och utvecklas utifrån sina förutsättningar. Att förebygga risken för att kränkningar ska uppstå.	All personal tillsammans med ”Livskunskaps gruppen”	Bas som alltid finns på Videskolan	Utvärderas löpande av elever och vid varje termins slut av personal.
”Kul på rasten”: planerade rastaktiviteter varje dag inne och ute	Skola	Ökad trygghet på raster.	All personal	Start VT 2016	Utvärderas vid terminsslut
Kartläggning av otrygga och trygga situationer/miljö i skolan. Individuell kartläggning och anpassning för varje enskild elev.	Skola och fritids	Ökad trygghet för eleverna. Att förebygga risken för att kränkningar ska uppstå.	All personal med stöd av skolans ledning och psykolog	Löpande vid regelbunden handledning	Löpande vid regelbunden handledning

6 ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

6.1 Rutiner – information till barn, elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vårdnadshavare informeras vid föräldrasamtal och föräldramöten. Eleverna informeras enskilt eller exempelvis vid klassråd.

6.2 Rutiner för personalens respektive rektors/förskolechefens skyldighet att anmäla

När personal får kännedom om att elev blivit kränkt eller diskriminerad har personalen skyldighet att skyndsamt utreda kränkningen eller diskrimineringen, enstaka såväl som upprepade händelser samt informera ledning.

6.3 Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

Om en elev blir utsatt tar eleven/vårdnadshavaren/personalen kontakt med personal eller ledning.

Därefter sker följande:

- Samtal med den som blir utsatt samt andra till exempel personal som kan bidra med information
- Samtal med den eller de som utsätter. I samtalen deltar, om möjligt, två vuxna. Samtalet har sin utgångspunkt i Likabehandlingsplan, elevversion. En plan görs tillsammans med eleven för hur kränkningarna kan upphöra. Eleven får det stöd som hen är i behov av t.ex. anpassad/ändrad miljö, stressreducerande aktiviteter/insatser, visuellt stöd o.s.v.
- Samtal samma dag med den utsattes vårdnadshavare och med vårdnadshavare till den som utsätter.
- Regelbunden kontakt med samtliga parter för att följa upp att kränkningarna upphört.
- Om kränkningarna inte upphör, upprättas en åtgärdsplan tillsammans med eleven som utsatt annan, dennes vårdnadshavare och personal. Utgångspunkten i planen är att den som utsatt annan elev behöver stöd för att inte hamna i samma situation igen.

6.4 Rutin när personal har kränkt barn/elever

- Den som uppmärksammar kränkningen eller den elev som blivit kränkt kontaktar chef.
- Chef utreder via samtal med berörda parter. Överenskommelse om framtida förhållningssätt till varandra träffas.
- Chef kontaktar vårdnadshavare till elev.
- Uppföljning sker inom en vecka.
- Om chef efter utredning kommer fram till att en kränkande behandling har förekommit ska denne kontakta huvudman. Utifrån ärendets art tas det upp för bedömning av eventuella arbetsrättsliga åtgärder.

6.5 Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

Utvärdering sker tillsammans med eleverna för att se resultatet av planerade åtgärder i slutet av HT 2016. Planen utvärderas och revideras i början av VT 2017. Ny utvärdering sker vid terminsslut VT 2017.

7 DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

7.1 Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Eleverna medverkar genom klassråd, elevråd, matråd, vid mentorssamtal samt vid elev- och föräldrasamtal.

7.2 Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Personal deltar aktivt i planering och utförande av insatser som beskrivits ovan. På arbetsplatsträffar diskuteras det fortsatta arbetet. Insatserna i likabehandlingsplanen förs in i skolans årshjul för att kunna utvärderas och utvecklas systematiskt.

8 ATT GÖRA PLANEN KÄND - FÖRANKRING

Barnen/eleverna

Eleverna får kännedom om denna plan genom bland annat på elevråd och på lektioner. Diskussioner om innehållet sker både i grupp och specifikt vid aktuella händelser.

Vårdnadshavarna

Ledningen skickar ut information om denna plan. Allmänt informationsblad delas ut på föräldramöte.

Personalen – alla som är verksamma inom utbildningen

Ledningen presenterar planen på APT där vi tillsammans arbetar med denna. Personalen kommer med åsikter som ledningen tar i beaktning.

Bilagor:

1. Definitioner och begrepp/Allmänna råd
2. Vård & Bildnings rutiner